

72

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ.

Μαι ΧΙ 2/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-3/2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Ἀρχιότα*.....
(παλαιότερον ὄνομα: *Ἀρχιότα*...), Ἐπαρχίας *Φυλλίδος*,
Νομοῦ *Ξερρῶν*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Προῦν-
τζος Χρηστός*. ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἀρχιότα-Φυλλίδος-Ξερρῶν*.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *τέσσερα (4)*...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Θωμᾶς Γεωργίου*.....
..... τοῦ *Γεωργίου*.....
ἡλικία. *59 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις *Ἀπόφοιτος Δημοτικοῦ
Σχολείου Ἀρχιότης*... τόπος καταγωγῆς *Ἀρχιότα*.....
β) *Γκατζούλης Λαμβέρτος τοῦ Κωνσταντίνου*, ἐτῶν *57*,
γ) *Γραμματικός*, *ἀπόφοιτος Δημοτ.*, τόπος καταγωγῆς *Ἀρχιότα*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *"Ὅλες οἱ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζονταν
καὶ γιὰ ἐμπορὰ καὶ γιὰ βοσκή"*.....
Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *ἐνηλλάσσονταν*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. *τὰ ἡρεώ-
τερα ἀντμια, εἰς τοὺς κοιν, τὰ γυνώμενα εἰς Ἕλληνας*...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *"Μέροισι, τῶν κοίρασαν μετὰ τὸν γάμον τῶν παιδῶν τους
οἱ ἡρεώτεροι, ἐμὲ διατηροῦσαν μετὰ τὸν θάνατόν των καὶ τῶν
κοίρασαν μετὰ οἱ κληρονόμοι"*

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Συμφραδα καὶ μετὰ δούδ. .....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; ... *Δεν δηήρχαν. τεχνίτες.* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μετ' ὀλοκληρον τὴν οἰκογενεῖάν των ; *Κτήματα μοναστηρίων*

δεν δηήρχαν, δηήρχαν ἀλλὰ κτηματίες τούρκοι. ποὺ εἶτα κτήματα τοὺς ἐργάζονταν Ἕλληνες καὶ ἡδ' ἄλλα καὶ μετ' ὀλοκληρον, πότε ἔπαιρναν χρήμα, πότε μισθὸν-μισθὸν ἢ μερίδιον σούρου καὶ ἕνα δέλλωμα

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *δούλοι καὶ ἑρμπατζήδες* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

οἱ δούλοι ἔπαιρναν χρήματα, καὶ δὲ ὄρουτα μετὰ ἑσέως. ἢ πρὸς τὰ ἑλπίδες μισθὸν-μισθὸν ἢ ἐλευθερίαν. ἢ ἐλευθερίαν

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; *μὲτ' ὀ. καὶ δού.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίαν εἰς χρήμα ἢ εις εἶδος ; .....

Παίρναντε ἐργάτες καὶ πρὸς θέρισμα καὶ πρὸς ἀλώνισμα καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τούρκοι μὲτ' ὀ. ἤρχοντο ἀλλὰ ἐργάτες καὶ πρὸς τὴν χαλιδιὰν ἔπαιρναν χρήμα.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Μετὰ τὸ 1920 χρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι, ἀπὸ τὴν Χαλιδιὰν, Δ. Μανεδάνια καὶ Θράκη.* .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Δεν ἐπήγαιναν. πρὸς τὴν χαλιδιὰν. πρὸς τὴν θράκην. ἔμελλαν. πάντα ἐπὶ χωρὶς μας.* .....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρამατευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *π.χ., γυναικί. δεν δηήρχαν. τεχνίτες ἐπὶ χωρὶς μας.* .....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μόνον ἀργύρονισαν τὰ χωράφια μας, φερτικοὶ ὄμως ποὶ εἰσὶν ἀρόματα, τοὶ ἀγῶναι 5-6 ἑκατὶς καὶ ὀλίγιστον μετὰ εἰς τὸ χωράφι, φεῖ καὶ τὸ ὀρεῖαν μετὰ τὴν ἡσπρον των.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .... Ἀπὸ τ.δ. 1935.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ τ.δ. 1923, ἔκακ' ἔθελαν τοὺς πρόσφυγες εἰδερεῖν (τὸ κρέας), ἀπὸ τ.δ. 1950.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐργαζομένημεν παρὰ τὸν χωρὶς γιὰ τὰ

τὰ χωράφια, τὸ παίρνουμε ἀπὸ τὸ ἑμπορεῖο καὶ ἐοῖαν ἔχρασαν. Ἀρία καὶ βόδας (φυλαβάνης).....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. παρὲς ἐκ τῆς ἐπὶ ἀριστερῆς φωτογραφίας.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τ.δ. 1955.....

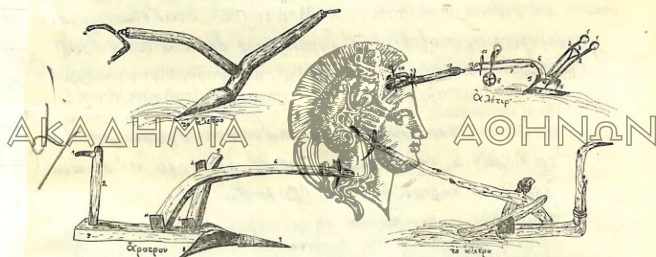
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Ἀπὸ τ.δ. 1960.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Ἀποδ. τοῦ 1960, 4. ἰδία.*

5) Μηχανή ἀλωνισμού. *Ἀποδ. τοῦ 1940.*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Ἐνός καλὸς γεωργὸς. μεταρῶν καὶ τὰ φτιάξῃ. μόνος του, ἔρχαντο οὖν. δὲ μὴ οὐδὲ χωρὶς. καὶ. ἀλλὰ. μέρη. καὶ ἔφερναν (ξύλινα). ἔλυνια. ἀλέτρια,*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *ἡ μορφή του εἰς φωτο 2.*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *ὁ ζυγὸς εἰς φωτο 3.*

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳσιν).

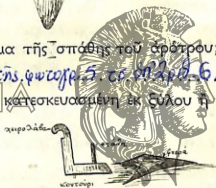
- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

"Γυνιά", ἦταν. 2. εἰδῶν. εἰς φωταφ. 4. τὰ ἐπ' ἀριθ. 1. τὸ βροίχαμε. .
 . ρ. αἰ. τὰ πρῶτα ὄργανα. τὰ ἐπ' ἀριθ. 2. τὰ βροίχαμε. εἰς 6. αἰ.
 . ρ. αἰ. καὶ τὰ βροίχαμε "πρὸν λόνι". . . . .

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; τὰ εἰδήματα. εἰς ἐπ' ἀριθ. 5. τὰ εἰδήματα. εἰς ἐπ' ἀριθ. 6. . . . .

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου . . . . .

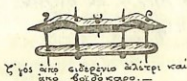

.. Πάντοτε ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου. εἰς φωταφ. 5. τὰ εἰδήματα. εἰς ἐπ' ἀριθ. 6. . . . .

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.) . . . . .
 ἔκεπαρνι, ἀρίδα, πριονίον, ξυλοφαῖ, ντερριόφ. (2. εἶμα). . . . .

- 8) α) Διὰ τὸν ἄρτοτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Μετὰ ξύλινα μόνον βοδία, μετὰ σιδερένια
καὶ βοδία καὶ ἀλέφια καὶ μοιλάρια. ἔνοσι ποσά.*
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν; *Συνήθως δύο. Ἀν δύναιτο πάλιν γινῆναι βοδία καὶ κτλ. ἕνα
μετὰ ξυμικτά εἰς πρόσφυξις μετὰ ξυμικτά (2) βοδία.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μετὰ δύο ζῶα ἤτοι (ἢ εἶναι) ἀναγκαίος ὁ ζυγός;
Ἦτα βοδία ἀπαραιτήτος. Ἐξυγός, σταῖ ἄλλα καὶ χαμοσίτια.

 $\Sigma x \cdot a \cdot \therefore$

Σχεδιάσατε την μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἑξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.). *Σήμερα ζυγὸς ἀπὸ πλαστικοῦ εἶναι. Ἐ. παλαιός.*

Τυρός. ἔχει φασματῶν 4, αἰσθητῶν 3, φαιταρ. βελίς 4, μελίσσες 2
 καὶ αἰ. 1. Τυρός. 2. Σαύρος. 3. Σουλαντ. 4. Μαμμάκινρεϊ
 Ε.Ο. Τυρός φαίνεται καὶ εἰς φαιτ. 6, ποὺ ἔχει εἰσπνεσῶν 1, εἰς τὰ νοσῶν.

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως την μορφή των ζευλών του ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. Οἱ ζεύεις φαίνονται στὴν φωτ. 3 μετὰ ἀριθ. 2.

Εἶπαν δὲ αἱ εἰσέδεα πάλιν ἐκπνέοντες ἐπὶ τὸν κλῆρον· καὶ αὖτις ἔχοντες πάλιν πάλιν δένοντες μετέσχιον (καὶ μισοῦσιν) ἡδὺν καὶ ἡδονὴν ἀπὸ τοῦ χαίματος.

- 11) Πώς λέγεται εις τὸν τόπον σας ὁ κρικός ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εις τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εις αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργανο ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *λέγεσαι "ζυγαλοῦρα", καὶ φαίνεται ἐπὶ φωτογραφίᾳ. ὁ κρὶ τῆς ἀρ. 1 καὶ το κρατὶ τὸ "καταγκρίζει" πάντα.*

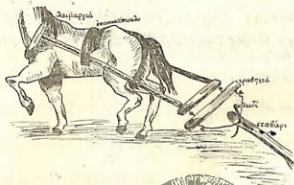
Ἐκκεκρέμετο μέτρον ὅκλι, τοῦ ἀλεσσεῖται.....

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; Γίνεται μόνον όταν εἶναι
καὶ ἀπὸ τοῦ χρέωτος τοῦ ἀνθρώπου. Σημειώστε.
 Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄρτρον; .....

Τὰς φορὰς τὰ χαρμὰς. φων. 7. ἐπ' ἀρθ. 1. ἐνέκονμε τὰς 7 ἐπ' ἀρθ. 2
 μέ τὰ χαρμὰς, καὶ μέ τὰ γαῖς τοῦ ἀλετριού ἐς δένον ἐπ' ἀρθ. 4 καὶ ἐς
 ἀλετριού, δένον με τὰ ἐχονία πᾶν ξεινὸν ἀπὸς τὸ καπνίστρο ἐπ' ἀρθ. 5.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *φέρει το χαμάκι. φωτ. Β. ἐπ' αὐτῷ*

1. *τὸ ξύλον ἐπ' αὐτῷ* 2. *ποὺ πιάνεται διὰ τὰ χεῖρες τοῦ ἄροστου. εἰς θέσει ἐπ' αὐτῷ* 4. *μοῖ. τὸ ξυνοῦρον ἐπ' αὐτῷ*
3. ....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *πᾶσα τε ἐν οὐρᾷ*

Μετά τ. 1920. ἐχρησιμοποίησαν καὶ ὑπηρετῆς.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *βαῖνον με ἐπὶ βόδια το ξυνοῦρον με τίς ζεύγες β. τοῦ λαίμαυτον καὶ δένω με τίς λαίμαυτες ἐνδύω με τὸ ξυνοῦρον με τὸ ὄχι καὶ ἀλλοτρίω με τὰ βόδια τοῦ νεαρκίω*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον *ξυνοῦρον* *ἐνδύω με τὸ ξυνοῦρον με τὸ ὄχι καὶ ἀλλοτρίω με τὰ βόδια τοῦ νεαρκίω*
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *τὰ βόδια ζευγάρησαν μετὰ τοῦ, εἰχαμε ἀμφοῖς κατὰ τὰς μοῖς τὰ γκατῆνο, τὰ ἀροστῆρα με τὰ ἀροστῆρα καὶ με τὸ μαμητσίαι. φωτ. 11 βελίς 10.*

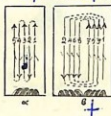

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον. ποῦ τὸ ὄργωμα γίνεταν. μετὰ ξέλιον
αἰέτιρ. ὀργωνέταν. ὡς τοῦχ.α. Μετὰ. δέ. μετὰ ξειδέρειαν *

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

- * Χωρίζεταν. τὸ χωράφι. δέ. μαρῶν. ὡς τὸ χ.β. ὡς γίνεταν
μαρῶν. μαρῶν. μετὰ τραυτέρ. τὸ τοιοῦτο ὄργωμα. ἢ οὐ θραυτῶ-
τες μετὰ βόδι. ὡς β.
εἰς ξικι. τῶν - θράκας

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῇσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, στασιές, μεδράδες κ.λ.π.) ; *ἔτι. ἢ. ὀργα. καὶ μετὰ. ξέλιον. αἰέτιρ. τὸ. χωρίζαμε. δέ. ὀργαίτες, χωρίδες, ὅπως μετὰ, εἰδε-
ρένιον. αἰέτιρ.*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ; *Με. αὐλα-
κίαν. ὅταν. τε. φιά. νὰ. ξέρ, ὁ. γεωργός. π. οὐ. ξερειρε...*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; *Πάν. το. τε. χρησιμοποιοῦμαι. τὸ. αἰέτιρ.*

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρῇσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *Πάν. το. τε. πλαγίως.*

Εἰς ὅλα τὰ ὀρφώματα πρᾶξις.....

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημοτικῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καί πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐγένετο ἀπὸ τοῦ Μάρτη, ἕως τοῦ μήνα ᾠκεμήρη, 6 ἀλέτρια χιὰ νά δουδέψουμε τὴν "πουλιάκα" (δη κοχλάδα) καὶ τὰ τὴν μόνουμε ἡ μάκα, 5 τὰ τε λευταίου, ἀλέειρ ἐπερύσμε, δέυ εἰλαμι. ἐδίωα ὄνοματα στοῖ θυρκήματα, τῷ τε λευταίου, τῷ λείρακι, ἀπαρά, ἐπειδὴ σφάκισε καὶ δῆλος. - Τώρα γίνονται 2.*

3) 'Επὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφῇτῃ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταρί η ἄλλο δημητριακόν. . .
5-6 χρόνια. μοσχαῖς καὶ μὲν πουλιάνα. ἔνα ἔκαυρα φ. ἂν ὅμως κάποιος δὲν εἶχε παλιερχοῦς ποῖνα ταῦτα.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν; *6 ὀργώματα ἑξέτα. καλαμπόκια κ.λ.π. καὶ 2.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Σπ. 5. λένιου αἰθέρι. κρη-*

εἰμοποιῶν. τὸν ἥματι καὶ φωτ. 11. πού εἰν δέει. δι' ἄριθ. 2. φέρει τὴν. μο. πρέγλα. πού καθαρίζουν. τὸ γυνί καὶ τὰ ἀέειρ, ἐκ εἰδερένιου. φωτ. 12. εἰς 3. καὶ δι' ἄριθ. 10. κρημοποιῶν. τὴν εἰδερένιαν δύνειρα (ἡ δύνειρα)

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Μετὰ ὄργωμα μέ. τὸ. 5. λένιου αἰθέρι. δι' εἰδερένιαν*

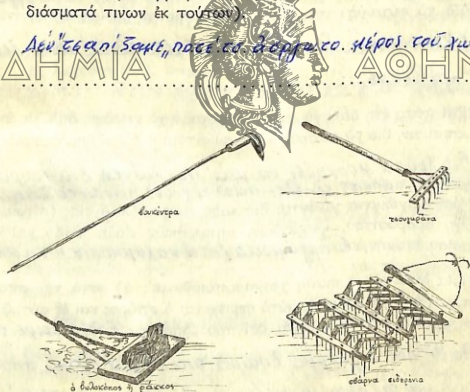
σαν διαείχε. τὰ αἰετιά. φωτ. 2. εἰς 4. δι' ἄριθ. 4. πού εἰδερένιαν. καὶ ἀλκινάα.

3) Ὁ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ τοῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθεται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Δι' ἑκατόμισμ. πού. τὸ. 2. ὄργω. τὸ. μέρος. τοῦ. χωραφίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Για να βεβαιωθεί, είχαμε τα έργα της κ. 12.

1. 9. τσάρ'.. 2. чабрā.. 3. бичеги, 4. таа'па.. 5. гизхчар'

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὀργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Μόνον δεσφ. ξεπερνάμε το χωράφι. ή το αγροτοδο-
 βάρι. παίρνουμε μαζί μας την μπαλίτσα μας και τα παιχνίδια μας.

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

ΕΙΔΟΥΣ. Τὰ ἀδύνατα περὶ τὰ ἐπὶ τῇ δυνάμει ἐπὶ τῇ δυνάμει
τοῦ αὐτοῦ ἀλλὰ μὲν λυγρὰ ἐκείνηται περὶ τὴν...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

Τὰ δυνατὰ χωράγια. πρὶν τὶς βάρεις. τὶς ἐπερὶ
μὲ. καὶ 2 ὄρμηματα.....

- 9) Πώς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. *τώρα δὲ καλλιεργεῖται παταίτες, προτοῦ 1920*

καὶ ἄλλως. Τώρα δὲ, καθιερωμένοι παταίτες, πρῶτος 1920
ἀνοίξαμε. Ζάμους. Ρίχναμε. μικρὲς παταίτες τὶς ἐμεπαί-
με μέχως καὶ τὶς ἀφήναμε νὰ συστρέβουν.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τὰ ματασκεύαζαν. Εἰς τοὺς περὶ τοὺς (εὐερῶδες)*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Μόνον οἱ φάμες, τὰ ρεβιθία, τὰ φα-
βορία καὶ τὰ ρόβια δὲ φέρει ζάκεαν, ἀλλὰ τὰ βράζαν μετὰ χεῖρ.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἦν δ' ἡμερὸς εἶπε πολλοί. Ζῶα κτλ. ἔλεγε. ἄνθρω-
ποὶ θέρριζε. καμηλοὶ. ἄν. ἐκ. φάλα. (ἀναζαμς).....*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Οἱ νεοπαῖ
ἀνέστησαν ἐν τῇ συνομαίᾳ δι' ἡρώδη. ἐπὶ τῇ τῇ ἐλῆσαν
"κασααία".*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ τῆς δ. θεριστῆς τὴν κολλῆται. ἀποτὰ
ἐτάχνα. πού θέρριζε. φόνος. του. τὴν. ἄφηνε. ἐτῆρη καὶ
τὴν ἔλεγε. χειρίδα. πού ἀφῆνις ἔκαμε 5-6 ἔκαμε. τὰ χειρόβολο.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Κάθε κολλῆται. πού
θέρριζε. ὁ ἡμερὸς τὴν ἔλεγε. χειρίδα. καὶ τὴν ἄφηνε. ἐτῆρη
ἐπαίνω. ἐαυτὴν. βάσαμε. μὴ ἄλλες 5-6. χειρίδες. πού τὰ ἐτάχνα
ἐβράσαν. ἐτῆρη. ἡ δαματῆν. ἡ δαματῆν. ἡ δαματῆν. ἡ δαματῆν. ἡ δαματῆν.
ὅτι ἔκαμαν ἕνα χειρόβολο τὸ ὅποιο δὲν τὸ ἔδεναν, διότι ἔμεναν
— 13 — δύο ἢ τρία χειρόβολα μαζί, πού ἀποσε-
λοῦσαν ἕνα δέματι.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. *Τὰ 5-6 χειρίδια καὶ ἐκτεταμένα, ἔκταναν...*
τὸ χειροβόλο, π.κ. 2-3 χειροβόλο ἀποτελοῦσαν τὰ δερμάτι,
δηλ. τὸ καθεδερμαίε θὰ εἶχε συνολικὰ ἀπὸ 10-16 χειρίδια.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ; *..θερίζουν καὶ ἄνδρες*
δρες καὶ γυναῖκες, ἔρχοσαν. ἄνδρες καὶ ἀπὸ αἰν.
Χαλκιδικῇ καὶ Δ. Μακεδονίᾳ ἐργάτες ἀπομει-
βα καὶ πρὸ αὐτῶν τὰ ἐκρητό...

2) Πῶς ἡμεῖοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέστω μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν).....

Ἄλλοι εἰδελαν ἡμερομίσθιατο. 100 δρχ. τὴν ἡμέραν καὶ
φαγητὸν δηλ. τοὺς καίσαρι, ἄλλοι τὰ θερίζουν ματαυραὶ
ἐποδρίζουν ἄνδρες τὰ 2 1/2 δηνάρια καὶ 200 δρχ. καὶ αὐτοὺς
ταύς καίσαρι...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Ὀὐκ ἐπὶ τοῖς ἐρεῖς*
δὲν βάζαμε ἐπὶ χεῖρα τίποτα πρὸς ἀποφυλάξιν οὐδὲ
ἐπὶ μέση πρὸς νὰ μὴ πονῇ... Ὀὐκ ἐπὶ στήθεσιν ἐκθεράκι
βάζαμε ἐπὶ ἀριστερῇ καὶ δεξιᾷ χεῖρὶ καὶ δεξίᾳ
μετὰ τὸ μέγαλον δρεπάνι φασ. 14 ἐλ. 12, 6 καὶ μέση καὶ
ἐρεῖς δὲν βάζαμε αἰποῖς.

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; Δεῦ. ἐδιδέτο. καὶ τὰ ἐξ. προσοχή. ἐκ. μέρα. καὶ. θάρτίζαμε. τὰ. θερίσματα. κυρίως. δὲ. μετὰ. ἡμέρα. Δευτέρα.....

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Οὐνεσπια. δὲ. εἶπαμε. εἰ. διὰ. τραγούδια. γὰρ. τὰ. θερίσματα. οὐ. πρόσφυγε. ἐν. θρόνῳ. ἔλεγον. τὰ. ἐξ. ἑ. ζαράντα. δράμα. αἶδρα. καὶ. το. δράμα. ξύλο, ... καὶ. νανὴ. τὰ. κορμὰ. μου. εἰ. μαρμαρυγῶ.

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινες τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθίμου. Μανὰ. οἱ. πρόσφυγε. ἐν. θρόνῳ. ἀρτίζαμε. εἰ. ἡμέρα. τοῦ. χωραφιοῦ. ἀθέριστα. καὶ. μαλίσσα. ἐμεῖνο. καὶ. εἶχε. καλὴ. μαλακία. καὶ. καλὰ. ἐτάχυν, καὶ. τὰ. πλέγαμε. ἐξ. διάφορα. ἐξέματα. (ἐταυροῦ. χωριοῦ). καὶ. τὰ. βάζαμε. ἐξ. εἰκονοστάσι. ἢ. ἐξ. ἄλλα. μέρα. τοῦ. ἐπιτοῦ. γὰρ. τὰ. καλὰ, ἄλλοι. καὶ. νὰ. βάζαμε. δὲ. εἶπαμε. καλὴ. ἐξέτα. τὰ. λέγαμε. αὐτὰ. ἕνα.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὰ. δέσιμο. ἐξ. δεμάτια. χινοταν. ἀμέσως. ἀφού. τελειώκαμε. τὰ. ἕνα. ἄρδινι, γὰρ. καὶ. μὴν. ἐκορμιάει. τὰ. περὶ. δία, δ. ἀέρας. ὅσον. δὲ. τὰ. ἄρδινι. ἦταν. ἕνα. κορμὰ. τοῦ. χωραφιοῦ. γάρδος. 8-10. βήματα. ποὺ. τὸ. ξένοβαν. γὰρ. νὰ. τὸ. θερίσουν.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Δεν γίνονται. . .
 Ἀλλά οὐτε γίνονται εὐετηματικῶς καλλιέργεια
 αὐτῆς. εἰς τὰ χωρία μας. . .*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. . .

*Ὅσοις ἔβαλε λίγες πατάτες, τίς ἔβαλε μέγαν
 . . . τσάπαι. φ.π.ε. 12 ἐπ' ἀρ. 4. βελ. (11) . . .*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοὺς
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνθίζετο, ὅδε
 καλλέργεια γίνονται ἐκείναι καὶ μετὰ τοῦ εἰσαίρει. Ἀλλὰ μετὰ γί-
 νεται ἀρχαῖα. . . ἐπὶ προεστ. καὶ ὀριμάει. ἔμαρπός, τὰ
 δερίσαμε μετὰ μετὰ φ.π.ε. (15) βελ. 12, τὰ φένομε ἐπὶ τῇ νύκτι
 ραθὴ καὶ μετὰ τῆς δέκα μετὰ τῆς ἡμέρας καὶ πατάσαμε ἐξεί-
 εα καὶ τὰ μόνον κηρύττει καὶ τὰ πηγαίνομε ἐκὸν ἀχυρῶνα.*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). *Προεστ. καὶ ὀριμάει κατὰ τὸν Μάη μῆνα καὶ τὰ
 δερίσαμε καὶ μετὰ δερπάνια κηρύττει μετὰ μετὰ φ.π.ε.
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) . . .*
φ.π.ε. 13-14-15. εἰς βελ. 12. . .

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) στα χωράφι τ' ἄφταν να θυραδῶ, ἀφού
 εἶπε θυραδῶ τα μαζέων με' ἑλῶν*. τ' ἰοῦρη ἀνα. καί τ'
 ἔμειναν δεμάτια με' ἐχαινιά, ἢ καὶ ἄλλες με' κα' ἔσα. πρὶ
 τὸ ἔβαζαν με' ἔσα καί τὸ πα τοῦ ἔσαν.

* φωτ. 16

Γ'. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Τ. αἰ δέ :*

*μαζία. ἀνά (10). ὅπως. τὰ εἶταν δεσὰ χωράφι, δὴλ. τὰ φερ-
 τὰ, ἔσαν. τελεῖν με. τὰ. ἑρέβ. μα. ἔλκω τὰ χωράφιν.
 τὰ μετέφεραν ἐπὶ ἀλῶνι, ὁ καί θε. ἔσας. ἐπὶ ἀλῶνι. τὰ ἔ-
 βάσε ὅλα μαζι. τὰ φορτὰ. Τὸ ὅλα καί αἰ. πρόσκειμαι με' τὰ.
 "ν σου μουρε ζούμαι"*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως ; *Ὁ χωράφι :*

*ἔσαν. θεμωνιά. καὶ ἔσπερθετοῦντο. ἐπὶ ἐχαινιά ἐκρόχμα
 ὅλα μαζι. τὰ καὶ θεμωνιά, με' τὰ ἐσάνα πρὸς τὰ με' ἔσα. ἢ.
 ἔσαν καὶ με' τὰ ἐσάνα πρὸς τὰ ἔξω εἰς τὸ ἀεπὸ."*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; *Πάντα. δ. ἀλωνι. ἐμός.*

*ἔδω. φινόταν. ἐπὶ. ἀλῶνι. Μόνα. ἐπὶ. χροῖνα. τῆς.
 κατοικῆς. τὸ. ἡσπανάσαμε. ἡρ. καὶ. καί. δὲ. ἀλωνι. ἔ-
 με. γιὰ. νὰ. μὴ. μᾶς. πάραι. τὸ. μαρπό. σε. Βοῦ. ἔφα.*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς
 ποίαν θέσιν ; *Πάντα. τε. τὸ. ἀλῶνι. . τὸ. μάντα. με. ἔξω.*

*ἀφ. τὸ. χωρί. ὁ. ἐπὶ. ἑμέρια. . τὰ. καὶ. τὸ. πιά. με. τὰ.
 "ἀέρι, ...*

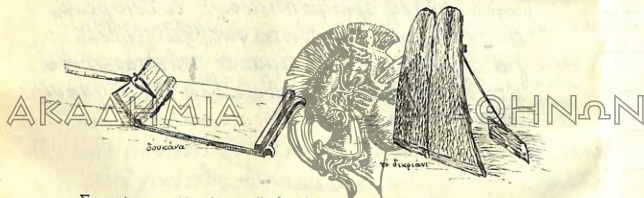

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). ^{*}Τὰ μάλιστα
 ἦσαν τετραβάλα. ἐξ ἐξηκτα. χαμουτων, παύ. ἔκταν. τὰ
 ζύγια. των ἡλκων. με. τὰ εἰσὶν. τῆς φρενός. εἰς. ἐπ' ἀρ. 3
 ἀεὶν. τῆς φρενός. 1. 7. α. 1. 7. 2. 0. Ὁ ἡλκων. τῶς. κατεβύονε. τὰ
 ἔλκον. εἰς. ἀλκων. με. τὴν. ἐπ' ἀρ. 1. 7. 2. 0. 1. 7. -

- Υ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζφῶν, σύρεται δ' οὕτως κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρόμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π. χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ. ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζφῶν ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ἐδῶ. πᾶντοτε χρη-
 . ἐμποροῦσαμε. τὰ. ζυγὰν. ἐπ' ἀρ. 1. 7. 2. 0. 1. 7. 2. 0. 1. 7. 2. 0.
 . ὡς. βλέπετε. βανίδα. παύ. τὰ. ἐμπορὶς. μέρος. τῆς. δημῶν-
 . ται. λίγῃ. ἀπὸ. μᾶζω. εἶναι. μνησθέντες. ἐμπληρῶς
 . πέτρης. παύ. λέγονταν. "ἔδα. μνησθέντες. 5. 4. μήκος. 1. 30. μ.
 . πλάτος. 0. 60. μ. ἡλκωνίζαμε. μόνον. εἰς. τὰ. φρενός. ἀρ. 1. 7. 2. 0. 1. 7. 2. 0.
 . τὰ. πονεῖα. καὶ. τὰ. ρεβίθια. ὡς. καὶ. τὸς. φρενός. με. τὸ. "χρῆσιν. τὰ."

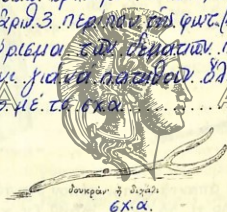

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ὁ ἄλωνισμός*

*ἄρχιζε. ἐκ τῆς 4. το πρωί καὶ διακόπτεται τὸ με-
σημέρι. κατὰ τῆς 11. με. 12 ἡ ἄραι, γιὰ νὰ ξεκου-
ραθοῦν τὰ ζῶα, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ μαδαρί-
σουν τὰ ἄλλα. γιὰ νὰ νοθεύσῃ τὴν ἄλωνα.
μέρα γιὰ ἄλλο ἔσρῳ βιολογία. ....*

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Κι. ἐδῶ. χρειαζομαί. τὸ δουκράνι.*

*ἐκ τῆς ἐπ' ἀρ. 3. περίπου τῆς φωτ. 19/ εἰς. σελίδα 26. ....
γιὰ τὸ ξύρισμα τῶν ἀνθρώπων. πρὶν εἶναι ἐκτεθει-
ἐκ τῆς ἄλωνα γιὰ νὰ παταχθῇ. ἄλλο. ἀπὸ τὴν γυναικα.
ἔσρῳ βιολογία. ....*

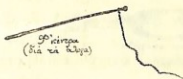

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στόχους ; *Ναὶ τοὺς ἔρριπταν. ἢ μὲ τὸ δουκράνι.
ἢ καὶ μὲ τὰ χέρια. ....*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα) *Στόν ἄλωνα.*

*ἐκ τῆς δὲ χρειαζομαί. γιὰ τὸν ἄλωνα. εἰς φωτ. 11. σελ. 10.
διότι ἐξέσκαμε. γιὰ ἄλωνα, ἄλλαχο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ
δουκράνια χρειαζομαί. τὸ δουκράνι. ἐπ' ἀρ. 11. φωτ. σελ. 10
Διότι τὰ ἄλλα τὰ χρειαζομαί μὲ τὰ ἄλλα ἐπ' ἀρ. 1
τῆς φωτ. 17. σελ. 20.*

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ξεφεύσαν. ὅσον ψυχμο, . . . καὶ ἡλωνί τετα, ἕνα ὅσον ψυχμο, τὴν ἡμέραν. δηλ (200) δε . . . μαίτια . . .*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) *Ξεέχοντο ὅσον ὄβλα, . . . οἱ πρόσφυες τῆς θράκης τὸ λεγαν. χαρμάνι,*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσρπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *ἡ δὲ ἡ δὲ, . . . μετὰ τοὺς ζῶα ἢ γεωργοὺς ἢ ἐπαρναν δακτυλῶν ἀπὸ πολὺ γυνεταῖς, ἡρτοτο δρμὴ καὶ ἡμιούρτοι, μετὰ τοὺς ζῶα καὶ ἀνελαίμβαναν τὸν ἀλωνισμόν, καὶ γὰρ καὶ ἀπὸ ἡμιούρτοι, 400-500 δρχ μετὰ τὸ 1920, μετὰ ἀπὸ ἀλωνισαν.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *Χρησιμοποιοῦσαμε τὸν κόπανον. δηλ. 1920, 26 . . . κατὰ τὰ ἡμέρα τῆς καταστάσεως, γὰρ προφύλαξι ἀπὸ τοὺς βοῦν καὶ γαλακτῶν.*

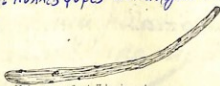
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Ξεφεύτο κατὰ τοὺς ζῶα, ἡτο γαλακτῶν ἀπὸ βαλμάδες. δηλ. κατὰ τοὺς ζῶα, ἡτο γαλακτῶν, μήκους 0,70 μ. πλάτους 0,15 μ. 1920, 26.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Τὸ κοπάνισμα τοῦ χρυσίου τοῦ*

*κατοχῆς γινέσκει. ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἡ κοπάηψαν, μόνον εἰσάρι. Πολλὲς φορές κοπάηψαν καὶ φα-
νὲς, ρεβίθιο, φασφιά κ.λ.π.*

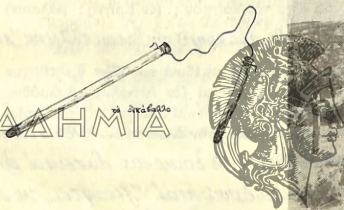

κοπανοὶ ἐτροχιάς

ξύλο κατασκευαστὸν διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν σπορῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο μόνον ἀπὸ τῶν*

*ἄτομα τοῦ οἰκογενείας, διὰ δὲ διήρξαν μεγάλης παρα-
γωγῆς δημητριακῶν ποτὶ ἔθελαν κοπάνισμα κοπάηψαν
μυριάς καὶ τοὶ εἰσάρι ποτὶ διὰ δὲ εἰσαν φασφάρη. ὅσοι
εἰσαν εἰσάρι δὲ εἰσαν δόδεϊ.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) — *Ἔνα : ἔνα ἔνα . μ' αὐτὴ τοσοδευκαύσαμε . ἐξ' ἐμ' ἀμφοτέρω . καὶ παίρνουμε μόνο . τὰ καρπὰ , δὲν ἐνδιαφερόμεσταν . γιὰ τὰ ἄχυρα . Ἐδῶ . κυρίως παρακουίσαμε . μὲνα . τὰ . γιαλὰ . εἰς τὰ χυμὰ . ὅρα . τὰ ὅσα . παίρνουμε . τὰ . εἰσάρρ . . . . .*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; . . . . .
- 22 x!*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Πρὸς τοῦ 1940-45 . . . . .*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα; (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα; πῶς λέγεται τοῦτο; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Οἱ ἀλωνεμένοι . εἰς τὰ χυμὰ . λείχονται . ἑωρὲς , . οἱ . ἠρόδ' ἔχουν . ἐν . θραύσει . τὰς . ἀνομάσαν . ἡλμιοι . . . . .*
Μία . δὲ . ἔχουν . καὶ . γιὰ . λίχνισμα . μὲ . τὸν . ἑωρὲς , εἰς τὰς 19 .
εἰς 26 . ὅν . ἀρῶ . 6 . Τὰ ἑωρὰ . αὐτὸν . ἄλλο . μαζὶ . ποῦ . ἦταν .
ἔκαιμος . γιὰ . λίχνισμα . οἱ ἠρόδ' ἔχουν . ἐν . θραύσει . ἀνομάσαν . ἡλμιοι ,

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔρχεσθαι. ἐπιμαχέσθαι. ἔδωκεν. καὶ ἔφηναν τίποτα.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. *Το πρῶτο. λίχνισμα. ἐρίνεο*

με τὸ ἡμέτερον λίκνισμα, ἐν ᾧ ὁ ἄγγελος τοῦ κυρίου ἐφάνη. ὁ πρῶτος ἐλεῖται
ἐλεῖται. "Ἰακώβ", τὸ δεύτερον λίκνισμα μετὰ τὸ ἡμέτερον λίκνισμα,
οὗ πρῶτος τὸ ἐλεῖται καρπὸς. Τὸ τρίτον λίκνισμα μετὰ τὸ
φύσσει ἐλεῖται. οὗ πρῶτος τὸ ἐλεῖται καρπὸς φυτόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Κυρίως διὰ τὴν ἀνδραίαν. οἱ πρῶτοι εἰς τὸν
ἐξελθόντες. Ἐπειδὴ ἐπὶ τὴν ἀνδραίαν μετὰ τὴν ἀνδραίαν.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἁλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ σερμαίχια αὐτὰ τῶν βοσκῶν ἐλάφοντο ὑπὸ τῶν
ταύρων. τὰ (ἠμυλιντριζαν), μέ τον πέτρινα χυμῶνα,
ποτέ δέ τὰ ἐλάφονσαν.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο. *ἔσθ' ὅτε... γίνεται. δεύτερον ἔσθ' ὅτε...*

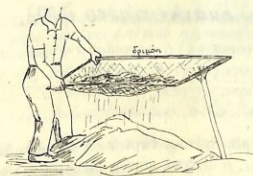
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

*Τὰ τελευταῖα ἡσθάρεμα, πού ἔγινε μετὰ λιχνιστῆρια,
πού ἔπασσε εἰς ἔρψα 2. βελ. 26. ἀπορροῦνται τὰ δερμόνεμα*.
ὅπως καὶ τοῦ μαρμεῦ ἀπὸ τὰ ἡσθάρεμα, μετὰ ἂν εἰς ἡμῶν τρεῖς,*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τῶν: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

* βελ. 28 συνεχῆ.

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικᾶς εἰκόνας). *Ἐδῶ. τῇ δευτέρῃ*

*ἐν ἔπαυρτι καὶ πρὸς ἀπὸ τῆς κοινότητος μετὰ ἀπὸ ἀλλήλων αὐτῶν δαμο-
πρασία. καὶ ἔπαυρτι μετὰ αὐτῶν. ἐστὶ 10 π. κ. ἐκρέμ. βροχιαῖδες. Στὴ θρά-
νη πῦρ καὶ ὁ φάραξ. ταῦρος καὶ μερνοῦσε. τὸ κάρπ. ἐστὶ ἀλάνι
μετὰ ἐνὶ κ. δαμ. τὸ κ. α. ἐστὶ (10) ἐνὶ κ. α. αὐτῶν ἔπαυρτι 1. ἔνα.*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *Στὸ ἀλάνι. δὲν εἶται. δάκει. παρὲς κάρπ. ἐστὶ*

*Ἄπ. τὰ ἐπὶ τῇ περνοῦσε. δ. παπῶς. καὶ ἐκρέμ. μετὰ ἔνα "μπαιρ",
μετὰ ἔνα "κατὰ κ. α. ἐστὶ 10 π. κ. ἐκρέμ. βροχιαῖδες. Στὴ θρά-
νη πῦρ καὶ ὁ φάραξ. ταῦρος καὶ μερνοῦσε. τὸ κάρπ. ἐστὶ ἀλάνι
μετὰ ἐνὶ κ. δαμ. τὸ κ. α. ἐστὶ (10) ἐνὶ κ. α. αὐτῶν ἔπαυρτι 1. ἔνα.*

*Ἄπ. τὰ μοναξάρια πολλὰς φορές ἔρχονται. καὶ ἐστὶ μετὰ ἔνα "μουλάρια."
ὁ ἐκρέμ. τὸ μοναξάρια πολλὰς φορές ἔρχονται. καὶ ἐστὶ μετὰ ἔνα "μουλάρια."*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) *Τὰ ἀπὸ ἀλωνιᾶς. ἐστὶ "ἀμηνάρια, καὶ ἔνα*

*ἄλωνα. τὸ μετὰ ἔνα "κατὰ κ. α. ἐστὶ 10 π. κ. ἐκρέμ. βροχιαῖδες. Στὴ θρά-
νη πῦρ καὶ ὁ φάραξ. ταῦρος καὶ μερνοῦσε. τὸ κάρπ. ἐστὶ ἀλάνι
μετὰ ἐνὶ κ. δαμ. τὸ κ. α. ἐστὶ (10) ἐνὶ κ. α. αὐτῶν ἔπαυρτι 1. ἔνα.*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τ.σ. ἄχυρο. τ.σ. ἀπαθήμεναν. πᾶντα
 εἰς τοὺς ἀχυρῶνες. ὁ ἕνας ἔεργηκε, τ.σ. ἄχυρο με. τ.σ. εὐρυτε
 υἱ ἕνας ἄλλος πῶς. ε. κοῦρῖζε. ἀπο πῶς. τ.σ. χαλδραῖον ἄχυρα.
 φωτ. 21.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; Μ.

διαλογὴ τοῦ εἰρηρην, μιν εἰσαν. ἀρ. τ.σ. μαλὺτερα. ε. σάχυν.
 τῇ θεμεκίως. πρὸ τοῦ ἄλωνεμαῦ, ἀπο ἕνα ἐίδιμο. πρὸ τῆς
 ἔβαζε. μέγα. β. ἕνα. τσουβαλί, πού το μοπαίν ζαν. ἐπὶ παρκαλ
 εἰρηρην γὰ 5-6 χρῶμα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Μόνον. β. ἡρσερην. ἐκ θραϊκῆς ἀγνησαν ἀθέριασαν τὰ μαλὺ.
 τερν. ἔταρ, πρὸ μέ. αὐτο. ἔμειναν. διὰ γορὰ ἐπὶ ἡμέρα. πρὸ τῆς.
 ἔβασαν εἰς εἰκονοστάσιον.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; Πού φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Μ. πλεκτὴ αὐτὴ ὀνόμα.

ἔταρ. Πάντα. β. ἔπῃμα. ἔταρ. - χαλδ. κ. λ. π. τ.σ. ἔβασαν εἰς
 εἰκονοστάσιον ἢ ὁ ἄλλος μέρος τοῦ οἴκου, γὰρ νὰ δείκνουν εἰς μαλὺ.
 εἰς ἄναι γὰρ νὰ τοὺς βουδνὸν ὁ θεὸς ματ τοῦ χρόνου περὶ πρὸν ἕνα χρόνον.

Δ'. ΕΤΗΣΤΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τῇ 1^η Μαρτίου ἀναβαν. υἱ ἀγομη. συνεκίχον. τοῦτα.
 .Οἱ ἡρσερην. ἐκ θραϊκῆς. εἰς τὰς. τ.σ. ματαμην.
 .των. ἔβασαν. τ.σ. οὐκ ἄλ. α., τῇ ἡμέρᾳ. αὐτῇ.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Μόνον. τ.σ. θραϊκῆς. τ.σ. παραμονῆς, β. διὰ φορε. γ. τ.σ.
 .νιές. τοῦ. χαλδ. ....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Λέγεται ἡ γερβένια, πᾶν ἔχθονε ἡ φωτιά. δέ. ὅπως 2-3 μέτρα.
ἔτσι λέγεται καὶ τώρα.

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ....

Ἄνδρ. μικρὰς ἡλικίας ἔως καὶ (α.α) ἑξῶν.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

Τὰ ἡλέπτουν ἄνδρ. χειρ. κίε. τοῦ χωριοῦ. ποῦ ἔχουν
ξύλα.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ παίρνουν τὰ ξύλα. κερκίς. παυρνάρια - κερκιά
κ' ἄν. μακένια. τὰς εἰσεὶ ματ., λένε. νὰ ἴκῃ:-
καὶ τὰ ἀνεῖξαι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχκα, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

Ἐδῶ τὰς πηδῶν καὶ λέγουν δικάτῃ:-

"Ὅξω φίλοι καὶ μαργαί, μέγα ἔχεται καὶ χαρά
καὶ καλὴ χρονιά,.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Μόνακ. πηδήματα, ἐπὶ τῶν θέλων. ἐπὶ τῇ φωτιά, ..
πολλὰς φάρμα. χαρῶν.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

... Καίοντι.. μένον.. πονεύν.. εἰς αὐτὴν.. καὶ ἄλλα.. ἔλλα..

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

... ἄχι..

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΚ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΦΥΛΑΓΑΟΣ
3) ΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΧΙΡΙΟΝ ΑΓΓΙΣΤΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 18

Αριθ. Σχολείου 17

Προς
Το Γενικόν Γραμμάτιον τῆς Ἑλληνικῆς
Λογογραφίας Ἀναδυμίας Ἀθηνῶν
(Διὰ τοῦ κ. Ἐνδικοῦ Φουλάιδος)

Εἰς Ἀθήνας

Θέμα:
"Ὑποβολὴ Ἐρωτηματολογίου διὰ μαρ. εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐπ' ἀρ. 55584/28-
ρητ' ἐργασίας καὶ κατ' ἑάμερον πρὸς 5-69 ἀπὸ τοῦ ὑπουργίου Ἑθνικῆς
μετὰ εἰδικῆς ἐπιλογῆς ἐκ τῶν κατὰ Παιδείας, Διαβίωσιν τῶν τιμῶν καὶ ὑποβό-
λων τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ καὶ προερχομένων ἀπὸ ἐκείνων ἐνταυμένως, Ἐρωτηματολογίου,
ἐκ μαρτυρίας ἐργασίας καὶ κατ' ἑάμερον
πρὸς, δέοντως ἐμπνευσμένων μετὰ εἰδι-
κῆς ἐπιλογῆς τοῦ μαρτυρικοῦ βίου τῶν
μαρτυρῶν Γενικοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ καὶ τῶν προ-
ερχομένων ἐκ θραύσεως πρὸ τοῦ 1920 ἐκ
καὶ ἑαμέρον.

Ἐ. Ἀρχιεπισκοπ. τῆς 5-2-1940.

Παραίτησις διὰ τὰ καὶ ἑαμέρον.

Ὁ Διευθυντὸς Σχολείου.

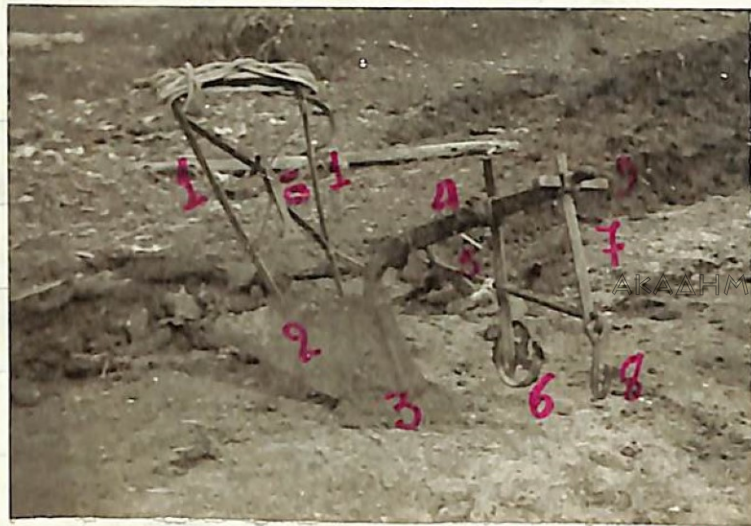
ΠΡΟΥΝΤΖΟΣ ΧΡΗΣ.

δ) Σωκράτης Τεσσαρκᾶς τοῦ Κων/νου, ἑτῶν 82, γραμμῶνεις: Ἀπόφοιτος Δημοτικοῦ
τόπος καταγωγῆς: Σιμιτλή-Θρακίας.

Εἰς Ἀρχιεῖσαν ἦλθαμε τὸ 1914. Τὸ 1920 μετακινήσαμε εἰς Θρακίαν καὶ τὸ 1922.
Ξανα-ἦλθαμε καὶ ἐγκαταστάσαμε ὀρεσίαι.

Παρατήρησις: Ἐν τοῦ προώπου τούτου κατεγράφησαν αἱ ἐπιγραφὴς αἱ
ἐκτεταταὶ με' τοὺς πρόσφυγες ἐν Θρακίᾳ.

σελίς 3. ζώωτ. 1.

φωτ. 1η εις ερένιου χιέτιρ.

1. αλετρόχειρ

2. καπάκι

3. ξυλὶ

4. σταβάρι

5. βέργα

6. τροχούλι

7. τιμόνι

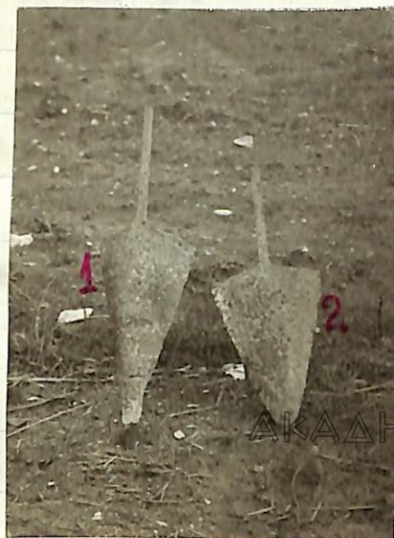
8. γάντζος

9. μέγκευς

ὑπάρχει καὶ τὸ ποδάρι σταβάθρος
τοῦ ἀριθ. 3, ποὺ δὲν φαίνεται.

Θελίς 5 θρώτ. 4 καί 5.

Φωτ. 4: Γυνεά

Καί τό 1 καί τό 2 ἔβαν
γυνιά, τό 2 ὁμως ἐβλεφαν
γιαὶ νά τό ξεχωρίζουν ἀπ'
τῷ ἄλλο "ΠΟΥΝΛΟΥΚΙ".

θρώτ. 5 καί 6.

**Φωτ. 5 ξ' λένιου βιλέτιρ
χωρίς τό ὄγκι**

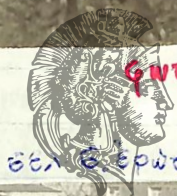
1. Ἀπετρόχειρ
2. ποδάρι
3. γυνί (στενός)
4. αὐτιά
5. μπαγκί
6. ΒΕΡΓΑ (ἐκ ξύλου)

Σελ. 6 έρωτ.-ς, 9, 10, 11..

1: Ζυγοδείρι

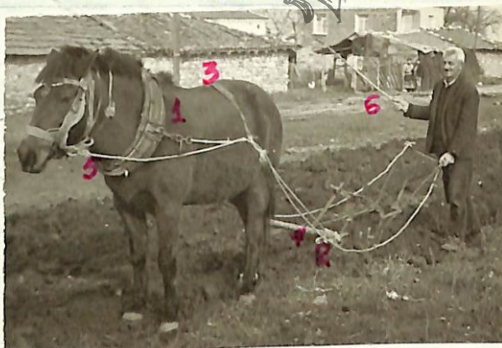

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

φωτ. 6 Όρσηνα κέ Σλένιου
Αλέτρι και βόδια.

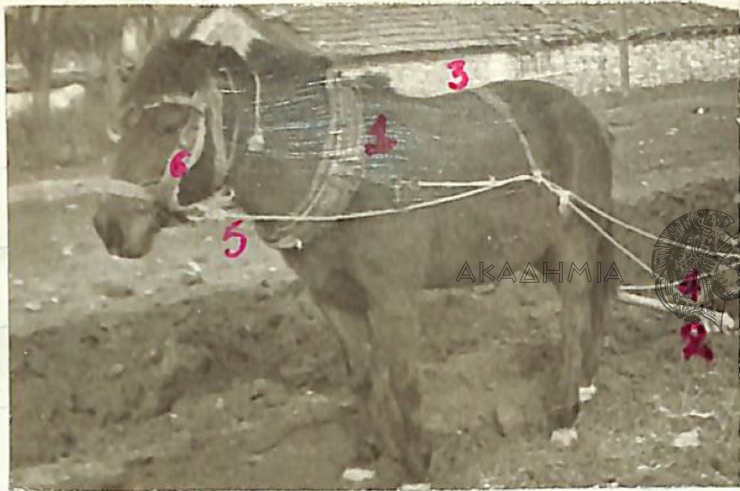
σελ. 6 έρωτ. 12

φωτ. 7

Όρσηνα κέ Βιδερένιου Αλέτρι
Ό χειρής κρατά και το χαμπεϊκί βήρ. 6

Θελ. 7 πρώτ. 12.

1. χαμούτι

2. βύχι

3. ζουνάρι. (4. βιντσος) (5. εχοινύ).

6. ναγιότρ'ι

Φωτ. 8

Σκευή του αλόγου, για να
δεθεί με το αλέτρι αν το φαντζο εις θέγειν δηλ' αρ. 4.

βελ. 9. 78 πώτ. 5

Τό σπορο πολήνρε μέ' τήν κοί'τα του
σε πετᾶ μέ' δύναμη, εἰν' ἐξωτερική πλευρά
του καλαθίου καί' διασκορπίζεται ἔτσι ὅμοιο
μορφα στό χωράφι.

φωτ. 9 'Ο Γεωργός σπέρν' μέ' το καλαθί'

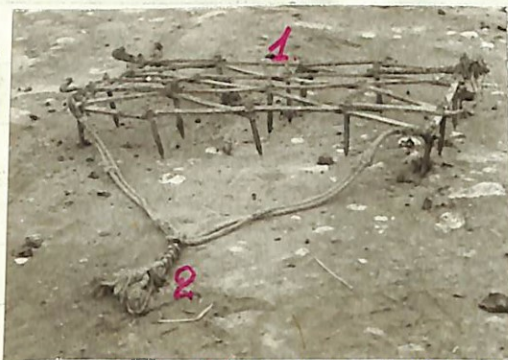
Θελ. 10. Εργα γ.

1. γρυαίρ(ε)
2. μαδριάς
3. δινέλι
4. τσάνα.
5. Λιζγυαίρ?

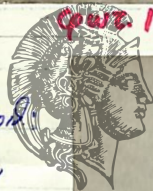
Φωτ. 12 Εργα γεία βαφίματος η
(τσαπίεματος.)

1. Σβάρνα ειδικένια πού ββαίριζαν
φωτ. 10.
2. βραίνι πού πιανόταν 2η το ξύλο

φωτ. 10 ββαίρι πού ββαίριζαν μέσα από το ξύλο με το ειδικένιο αλυσίδας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

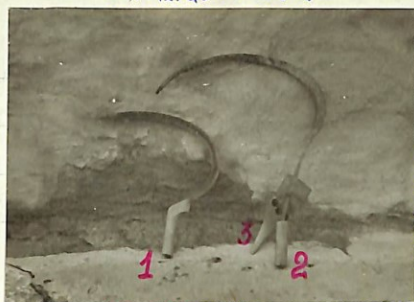
Ο χαϊτσίνος είχεν εις θέσιν υπό την
1. το σουβλί πού μένιζαν τα βόδια
καί εις θέσιν υπό την 2. την κοπρέλλα
πού καθαρίζαν το αλγέτιν το ξύλινου
Τό μακτσέιν ήτο ξύλο πού τώπαιρναν
εταν όργωναν μέ άλλοχα καί είπεν ένα λουρί
υπό την 2. ετών 3ηρη υπό την 3. έδεναν ένα
μερκο για να κωπούν τα άλλοχα ή
τα μονάρια.

ύψος χαϊτσίνου
1,60 μ.

φωτ. 11. μακτσέιν, χαϊτσίνος

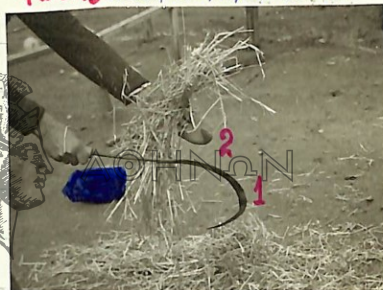
Το 1. δερνάνι το χρησιμοποιού-
σαμε για το δέρμα, το 2. μέτρη-
ναι παλαμαριά το χρησιμοποιούσαν οι
πρόξενες εν θράκης

Το 2 δερνάνι μεγάλο,
απαράτητο δερνάνι
των προξένων εν θρά-
κης χωρίς δόντια και
μέτρη παλαμαριά
δόντια 3.

φωτ. 13 το 2 δερνάνι μικρό με δόντια.

Στο αριστερό χέρι, οι πρόξενες εν
θράκης, και είδινά στα 3 δόντια να φέρ-
ουν την παλαμαριά εν' αριδ. 2 εις φωτ. 14 για
προβύλαξι, 2η το μεγάλο δερνάνι εν' αριδ. 2
της ιδίας φωτογραφίας.

φωτ. 14 Αναπαράστασις ερπουν θέρμησθ θρακικών.

Στην φωτ. 15 ο Γεωργός με τή
υπόστα στο χέρι δείχνει πως υποβίβει
το τριγύλλι 3ε ανό.

τό 1, είναι το ξύλο που στη θέσιν 2, φέρει
τή χειρολαβή. Στη θέσιν 3, είναι ο μέγχε-
νης που βρίσκει το δερνάνι στο ξύλο και
τό 4, είναι το είδινος δερνάνι που χέττει υποβίβει.

φωτ. 15 Ο Γεωργός με δέγγυ να υποβίβει.

1. Σχοινιά που ένωνουν με-
τά τα μαπίστρια για να τὰ δέ-
χῃ ὁ ἀλμυρεὺς, τὰ ἄλλα, ἀπὸ
αὐτοὺς εἶθελε.

2. Φυάνη.

3. Σχοινὶ πού ἐνανε τὴ φυάνη
μέ τὰ γύρια
για νὰ τὴν τραβοῦν τὰ ἄλλα.

Τὸ δερμόνι φαίνεται μαδαρά σὺν φωτ. 19
 ὑπ' ἀριθ. 2 σελ. 26, εἶναι ἓνα μεγάλο ὑδαίνον,
 πού ἀπὸ κάτω εἶναι ἀπὸ δέρμα, γι' αὐτὸ καὶ
 λέγεται δερμόνι, πού εἰς ναυονικὰ διατεχ-
 ματα φέρεται ἀνὰ λογμὲς τρύπαι. Ὅταν λοιπὸν
 θὰ τὸ μουνᾷ καί ποισις ὡς φωτ. 20 καὶ ὁ ἄλλος θὰ
 ρίχνῃ μετὰ τὸ τενεκὲ τὸν ἀναίθαρτο ἀσχυροσ-
 πο μετὰ ἀπ' αὐτὸ ῥιχνόμενα, θὰ ἤρῃ καὶ τὸ μαδαρὸς τὸ
 γετάρ;

φωτ. 20 πού παριεστὶ τὸ δερμόνεμα.

68λ. 29 ἔρωτ. 4.

Ὁ ξυαλ μέ' τσ' οὐρτη, ἔβρωχε
τά' νις πολλὰ ἄχυρα γιὰ τοῦ ἀχυ-
ρῶνα, καὶ ὁ ἄλλος σκούπισε ταί-
νις χονδρά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

68λ. 21

Ἡ φωτ. παρίστα τὸν τρόπον
τοῦ ἀποθίκεσθαι τὸ ἄχυρον.

Κατὰ τὸ ὄρημα τῶν παραφρασιῶν, καθὼς μοι ἐσθέρημα, ἔδωκε
ἐσθ' αἰῶδι τραγούδι:

"Χρυσὸν μ' πολυούδι καίθηγε πάντα ἐπὶν ἀλυστροχειρ,
ἐσθ' μελαδόντε καὶ ἔλεγε, ἐσθ' μελαδὸν μοι λέγει:

ἐπέρνεις γιάρχημ' ἐπέρνεις μοι καίρεβε, ἄλλος δ' αὖτ' ἐπ' ἐρίβ'
ποὺ τὸ ξέρ'ς μ' πολυούδ' (μ) ἢ ἄλλος δ' αὖτ' ἐπ' ἐρίβ';

ἔφες ἤμουν ἐπὶ οὐρανὸς μοι τοῦναν οἱ ἄγγελοι. ... II. -

Α'

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1920.1. Προετοιμασία διά τήν εμποράν των διμνηστριαίων:

Απ' ντοῦν Μάρτυ ή μάθε μινιργός έπειρνι τοῦ ἀπα-
 ραιτήτου μαδούρι κί φορτουνι τοῦ ξλένιου ἀλέτιρ
 (φωτ. 2 βελίς 4. έρωσηματολογίου), ντοῦ ζυφο πού εἶχει τίς δέο
 ρες κί τίς λαμινέρες (φωτ. 3 βελ. 4. έρωτ.), τοῦ ζυφολούρ',
 ντοῦ γκάτσινο (φωτ. 11 βελ. 10) κί' ἀπού' ζρφα λεία έπειρνι
 τοῦ κειπάρνι κί' μινιμά' ξ'λούδια (εσθίνις για' τ' ἀλέτιρ),
 πού τά' έβαζε μέσα εντοῦ ντουρβαί. Έπειρνι κί' τά' δύο
 τ' βόδια κί' ξιμινούει μόνινα τός τ' για' τοῦ ζυμφάρεμα
 σ' πουλιάνας, ἀκού' πρῶτα ξιμινι ντοῦ σταυρό τ'.
 (βλέπε παραπάνω φωτογ. εσθίνις 12α)

φωτ. 1α.

Ο γεωργός είναι έτοιμος
 για' το έργημα τοῦ χέρ-
 βου γωραφισ, ἀφοῦ πῆρε
 όλα τά' εἶνερχα, προεῦ-
 χεται καί' φεύγει για' το γω-
 ράφι μόνος του. - 11.

2. Πῶς γίνεται ή ζεύξις στο γωραφί;

Άφνει τά' βόδια μπαλαμπάσσα (έξήλδεραι), ξιμφορτου-
 νι όλα τά' πράγματα τ' ἀπ' τοῦ μαδούρι κί' για' να'

μή γάρ τοῦ ἔδουσι ἐν ἄνθρωποις, ἀλλὰ καὶ τοῦ
 ἔπειρεν ὑδρερά ντοῦ ζυγὸ ντοῦ πειρνοῦσι ἐντοῦ λα-
 μὸ τῶν βοδίων, ἔδουσι τίς ζεύγες με' τίς λαμῆς εἴρεθ,
 γιὰ νὰ μὴ μπουρῇ νὰ ματαιωνθῇ (ψῆφος) οὐ ζυγός,
 μετὰ ἐπὶ μέγαν ἐντοῦ ζυγὸ πειρνοῦσι τοῦ ζυγοῦ
 ποὺ ἔνωσεν ντοῦ ζυγὸ με' τοῦ ἀλέτιρ, ἐπὶ ἀλέτιρ
 ἐνώωνταν μ' ἓνα ξ' οὐδὲ μὲρ ποὺ λέγονταν "νταλγκί-
 τει", ἐν' ἄνθρωποις ἐπὶ ἔκκι, τοῦ ἀλέτιρ (φωτ. 6 βελ. 6. ἔρωτ.).

3. Πῶς ἐγένετο τὸ ὄργημα

Στ' ἀριστερὸ τοῦ χερὶ τ' ἀριστερῆς ντοῦ γκάτσινο κί' ἐπὶ
 διξί' τ' τοῦ ἀλετρεσχερῆς πῶταν ἀλλαγή ἐπὶ γύρεμα τῶν
 βοδίων, πῶταν μαδμένα νὰ γοῖσαν μοναχὰ ἐς.

Τοῦ πρώτου ζυγαρίσματος ἡ πούλιανας γίνονταν πάν-
 πάν, ἐπὶ τέλους καὶ δι' αὐλαμῆς μαδάρει τοῦ ἀλέτιρ
 με' ντὴ υπορέλα β' ματσεινου (φωτ. 11 βελ. 10 ἔρωτ.), ἀπὸ τὰ
 χουρτάρια ἢ κί' τοῦ γῶμα, ποὺ ἦταν ἀμικυμμένο
 ἐπὶ γυνί. Τοῦ ἀλέτιρ β' δεύτερ' ντὴν ἀλετριά δὲ ἀλλα-
 ζε μουμμάτ' ἡ πούλιανας, ἀλλ' ἔπειρεν ἀπὸ ντὴ πρώτ' νὰ
 λαμῆ γῶμα, μετὰ ποὺ νὰ μπιτῆν τοῦ χουρτάρ' ὡς ἐν'
 ἀλλῇ ἄνθρωποις. Πάν-κατ ντὴ μέρα μπουρῶν νὰ οὐρῶν
 δύο γιγῶματα. Στ' ἐξέρεθ τ' ἀπὸ ντὴν τιλῶν ντὴ
 ἐλαϊάτ' τὰ βυμμάτσειν τὰ πράγματα τ' κί' γυρνοῦσι
 ἐπὶ τῆς.

4. Ποσα ὄργωματα ἐγίνοντο;

Μέχρι να' μπι τήσ' ὁ Σιπτεμέρης γίνονταν (5) Σιου-
βχαρέματα, μένουν ἴδιου τρόπου, ἀλλά πιο βαθεῖα
κί πιο χρήσιμα γιατί ἔχουν ὅλε τοῦ κουράφι'.

5. Πως ἐγένετο ἡ ἐπορά;

Τοῦν Οὐτάρη κί τὰ ἴδια ἐργατεῖα κί τὰ ἴδια
πράγματα (Ἰωα), ἀφοῦ φέρουνι στοῦ φαδάρι καίντου
τενθαῖ με τοῦ ἐπόρου κί τοῦ "μαλαδι, για τοῦ ρίξε-
μου τὸ ἐπόρου (φωτ 9 βελ 9 ἔρωτ), ἔχτανι στοῦ κουράφι,
ἔχτανι δηως τὸ ἄλλες φορές τα βάδια, ἔμουνι ἐπουριές
καὶ δέμα βήματα καὶ ἀρκαῖοι κα' ρίχνη με τοῦ μαλαδ'
ντοῦ ἐπόρου ἔτσι: κί τὰνα τὰ κέρτ κρατοῦσι τοῦ μαλαδι
κί τοῦν ἐπόρου κί κί τὰ ἄλλου τοῦ κέρτ ἔπειρνι κί τὰν
χούφτα τ' τοῦ βτιάρ κί τοῦ πιτοῦσι κί δύναμι βεῖν ἀν'
ὄξου πλιυρά τοῦ μαλαδτου, κί ἡ ἐπόρους ἐπουρηζον-
ταν ἐντὴ ἐπουριά, κί ἄρπιζε τοῦ ὄργουμα, ὥπου να' μπι-
τῶν ἡ ἐπουριά. Τοῦ ἴδιου γίνονταν, ὥπου να' μπι τήσ'
τοῦ κουράφι. Σντοῦ ἐπαρμό εἶχαμε ἄλλου γυνί Ἰω φαρ-
δὺ ποῦ τοῦλεχαν "πουνλόνι", (φωτ. 4 βελ 5 ἀρ 2 ἔρωτ.), για
να' ἐπουρηῶ τοῦ γῆμα κί να' τοῦ ἐξοῖσῃ μαζί κ' ἐνα
ξέλου ποῦταν γουμένον ἐτοῦ ἀλεερούποδαρου ποῦ το ἡ-
λεχαν "αὐτιά", (φωτ 2 βελ 4 ὑπ ἀρ 4 ἔρωτ.), κί ἔτσι γλύτον-
ναν τοῦ βραῖνιμα. Ὑστερα ἀποῦ ὑποαριά μέρες

πάντα με κι έβλεπαμε τὰ χουράκια δι' εἶν' καλου-
μενόμενα, κατὰ τίς εἰκοσι Τουνίου ἀρχινοῦαι τοῦ
θέρψημα ἐπὶ κριθάρια, ἐνὶ ἐπὶ στιάρια ἀρχινοῦαι κα-
τὰ τίς πέντε Τουνίου, κι' ἦταν μονομηνιστάτα βελήρη.
6. Πῶς ἐρίνετο τὸ θέρψημα;

Ξεμνοῦσαν γιὰ τοῦ θέρψημα τοῦ πλίστερο εἰς δευτέρα
κι' ξυναβῶσαν (μουβαλοῦσαν) μαζί' εἰς τοῦ δερμάτι τοῦ
μυρὸς με' δόντια (φωτ. 13 βελ. 12 δὴ ἀρ. 1 ἔρωτ.) ἐπειραν κι' ἐλ-
λο γαητὸς ποὺ ἦταν λίγες ἐλιές, εἰκοσιδάρι μ' κι' ψουρί
μὲ νερό εἰς ξ' ἐνία ἄρδια ποὺ τὰ ἔλθον μπουύλους.

Πάντα με' τὰ πράματα ἐπὶ χουράκι κι' ἄδναζε ὅλο
τοῦ σκουρὸ εἰν κα' πάντα εἰς πάντα ἄρι.

Μόλις ἔχταναν ἐπὶ χουράκι ἔδιναν τὰ πράματα
εἰς μαμμά' πολυάνα γιὰ νὰ βέβαιον, κι' ἀρχινοῦσαν
ὅλοι μαζί τοῦ θέρψ' ἄρου ξέμουναν ἕνα μονομάτι (β-10)
βήματα ποὺ τοῦ γέγαμε "ἀρδίε, [ἕνας ὅμως ἀπ' τὴ πα-
ρεῖα ἔβραζε στιάρ' με' εἰς ρίζες κι' τῶνανε ζουναρία
γιὰ νὰ δένουν τὰ δερμάτια].

ῥεπον κα' γιμὶδ' ἢ χούρτα με' τοῦ μονομένου στιάρ'
τοῦ ἔλθον χειρίδα κι' με' 5-6 χειρίδες ἔχταναν ἕνα
χειροβοτό κι' 2-3 χειροβοτά ἔχταναν τοῦ δερμάτι, ποὺ
τοῦ δέναν με' τὸ ζουναρί. Τὰ δερμάτια τὰ ἔδιναν ὅταν
τελείουνε τοῦ ἀρδίε, κι' ὕστερα ἔπειραν ἄλλον ἀρδίε.

κατὰ τοῦ ἡλίου βασιλεῖαμα σταματοῦσαν τοῦ δέρε-
μα καὶ μαῖσταν τὰ δερμάτια ἀνὰ (10) πού τὰ ἔλθον ἔφου-
ρτιάν, αὐτὴν ἢ θλιβὰ μίνονταν ἐδὼ τὰ χουράφια
καὶ ἄφου μπίτιζε τοῦ δέρεμα, μὴ βαλοῦσαν τὰ φουρ-
τιά ἐτ' ἄλῳν καὶ τὰ ἡσαν διμηνιές δηλαδὲ ἐτ' ἄλῳ-
ν, ἐστρῆφντες μὲ τὰ ἐτ' ἄλῳν καὶ αὐτὰ μέσαι, ἐνῶ τὴν
ντὶν - ἀπὸ τοῦ βερὰ ντὶν ἔβαζαν μὲ τὰ ἐτ' ἄλῳν κα-
τὰ ὅδῳ εἰς εὐεπὸς, μὴ νὰ μὴν περὶ ἡ βραχὴ καὶ
μουχλιάει τὰ ἐτ' ἄλῳν ἀπὸ τοῦ ἐτ' ἄλῳν. Ἡ μαδέναις
νοικοῦρ' εἶχε οὐδὰ τὰ φουρτιά εἰ μὴ διμηνιές.

7. Πῶς ἐρίνετο ὁ φλανκερὸς, αὐτοετοιμασία.

Ἐστ' ἄλῳν τὸ εἶδος 2-3 τὰ φουρτιά (ἐν ὁρμητικῇ) καὶ
καὶ ἄλῳν ταν μὲ τὴν ἀράδα καὶ ὅς δὲ εἶχαν ἄλῳν,
ἄλῳν ταν κατὰ ποδὶ.

Τὰ ἄλῳν καὶ ἦσαν γωμάτεια, ἀλλὰ φιδὰ νὰ μίνον
ταῖα (εὐλῳρὰ) ὑβανούσαμε νερὸ πούλ' φιδὰ νὰ βρα-
χῇ τοῦ γῶμα καὶ ὑβανούσαμε εὐορμύσαμε πούλ' ἄ-
λῳν, ὑβανούσαμε ἔβιβαμ τὰ βόδια πού πῶσον τοὺς ἔφ-
ναν ἔσαν πιτρίνο μίλιντρα μὲ βάρος αὐτὸ (300) ὀμὰδες,
φιδὰ νὰ πατῶν κατὰ τοῦ ἄλῳν καὶ νὰ μὴν τὸν τ' ἔφ-
μέντο, φιδὰ νὰ μὴν βάζῃ γῶμα καὶ μπερδέβει καὶ τοῦ ἐτ' ἄλῳν
καὶ ἄφου τοῦ πατῶν κατὰ τὴν ἄλῳν μέρα ἀρχίζει
τοῦ ἄλῳν καὶ.

Ε' ΔΙΔΩΝΕΜΑ.

Ἦν τοῦ Διδῶνι ἦταν μεγαλότατος ὅμιλ 30 ἀντίμα
(βήματα) ἔρχοντ' 200 δεμάτια, τὰ ἔλταν κί τὰ
βουρποῦσαν καλὰ μέγα ἐτ' Διδῶνι.* [Πό' ἵ' ἀποκτείνων
καλόν ἐνδύον ἔκταναν τοῦ σταχυερμα, διὰ δέξαν ἀπό
μύδι δεμάτ' τὰ καλύντα σταχνα κί τὰ θάσαν ἐτοῦ
τρουβάλλι τὰ κουπανῶσαν κί αὐτόν ποῦ ἔβρῃσαν τοῦ
ἐπέρου, τόν ἔπειρναν ἐ' ένα χουράφ' κί τήν ἄλλην ἡρον
κί ἔπειρναν ὅλα τὰ χουράφια ἀ' αὐτόν ποῦ ἐπέρου.]
* Ὡς περὰ ἔξιναν (2) ἀλφάβητα κί τὰ κλίμια ἐντοῦ
Δημό, κί πῖον ἔδωκαν τήν φωνήν (φωτ. 18 ἐλ 22 ἔρωτ)
ποῦ ἦταν ἀπό κατ' ἡμεροῦς ἐξισομοσίου, γιὰ νά
μύθων τ' ἄχου. Πάντα ἐπὶ τήν φωνήν ἀνέβηκε ἕνας ἀλου-
νιστής, ποῦ κρατοῦσε ἐπὶ χερία τοῦ τὰ ἐχαινιά ποῦ
ἀντάμουναν κί τὰ καπίαρια γιὰ νά' μπουρά νά
ὀδμή τ' ἀλφάβητα ἐ' ὅλη τήν ἐπιγάνεια τ' ἀλφωνιοῦ [φωτ.
17 ἐλ. 20 ἔρωτ]. Καί θε μια ὥρα σταματοῦσαν τ' ἀλφ.
βητα κί δύο ὡς τέλεις νοματ' (ἄτομα) γύρσαν νύ
μαλαμιά, γιὰ νά' πέθ' τοῦ ψιδῶ κατ' κί νάρθη ἀ-
πὸν τοῦ χουντρο. 6-7 γυρίσματα ἐδῶσαν κί ἀφού
γίνταν ψιδῶ τ' ἄχου ἔξιναν τὰ ὅσα τὰ ἡμερὶ ἕνας
κί τὰ γύρῃ βάλτες, γιὰ νά' μή σταδοῦν κί πρσιετοῦν.
(μουαλῶσαν).

Β' ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ 1920 - 60 ΜΕΡΟΝ.

1. Προετοιμασία δια' την επορά των διμυτριακών:

Απ' του 1925 κι ύστερα άρχισε βγά-βγά το ξέλεμα
αδέτιρ με' τὰ βοδία νά παραμερίζουντε κι' νά παίρνουν
τὴ δέει τὰ τὰ ἄλογα κι' μουλάρια, τὰ οὐπόα τὰ
ἔβαν κι' καμάντια κι' εινδένουνταν με' οχολινά
κι' κατέληξαν στοὺς πέντε μέρους βί' ένα μικροξέλου
ποὺ εἰς μέγ' εἶχε ἕναν χαλινά. Αὐτὰ πάλι εινδένουνταν
με' ένα ἄλλου μικροξέλου ξέλου, ποὺ τὸ ἔλεγε κανά-
ρι, ἐπίσης κι' αὐτὸ εἶχε ἕνα χαλινά στὴ μέγ' ποὺ τοῦ
ἔνουνι πλέον με' τοῦ εινδένιου αδέτιρ (ἴσως 7 βλ. 6 βλ.)
ἔλεγε κα' κινούσα ἀπ' τοῦ 1920, ἔτσι κα' αὐτὰ κα'
προετοιμασία ἀρχινούσε ἀπ' τοῦ Μάρτ' νὰ εινάσαν
τὰ νιάματα, (μελλοντικά σεταροσάραχα), με' τὴ
διαγουρά δι' τὰ οὐρμήματα βλ' ἦταν τόσο πολλὰ
ὅσα γίνονταν 3-4 καὶ χωρίζονταν βί' κοινάκια
(τεμάχια) τοῦ κουράφ' γι' νὰ οὐρμηθῇ. Ἔτσι μέχρι τοῦ
1950 ἔβγαν ἀπὸ τὴ μέγ' τὰ βοδία με' τὰ ξέλεμα
αδέτρια, κι' ἔβγαν μόν' τὰ μεγάλα ξὰ κα' μὴτ' μνηταινῇ.
Ἐπίσης ἀρχινέει κι' ἡ λίθουε, με' γυμνά λίθουε-
ματα ποὺ ἔβαν ἱζιριτινοὶ ἀποντελέσματα.

2. Πὼς ἔγινε το δέρισμα; - Ἐξελίξεις δερσιμοῦ, οὐρμήματος.

Τὸ δέρισμα γίνονταν ὅπου κι' πρῶτα με' τὰ δερνάνια

ώπου το 1940-45 ήρθαν ελληνιστικές μηχανές.*

Τα δικάμια που δέριζαν τὰ κουβαλούσαν είοδρε
εμένο μέρος με τὰ δικά με μ' αὐτοκίνητου, όπου
τ' αὐτὸν ἔδε * ή πατσά.

Απο τοῦ 1955 με ἔστειλαν ἔρχει ή παλαιέρμα
με τραυτέρ (βλ. παρατωτέρω φωτ. 16).

Φωτ. 16. καλλιέρμα με τραυτέρ.

Κατὰ το 1960 ἔγινε με το δέρεμα με τ' αὐτοκίνημα
με ἦσαν οἱ κουμπήνες που δέριζον με αὐτοκίνητον
μαζί.

Πετεύουμε τώρα πάλι, δέω δὲ βρίσκονται πουλιά-
νους, με τὰ κουράφια πάλι δέω δέλουν εἰρους πρῶ-
τα μετὰ ἡρωτομασία. Πολλά ἐπέρνουντι τώρα
ματ' εἰδείαν με ἕνα ἔργουμα ή τοῦ πουλι δὲ.

Ἔτσι οἱ μουργὰς γλύτουνε ἀπὸ ντὴ μαλαγὰ ἔργου-
τίδα, που κρατῶναι ἔλουν τοῦ χρόνου. -

τόπος όπου ξένετο ή βολιολή: Αγχίετα.

παιροφοριται:

- α) Θωμάς Γεωργίου του Γεωργίου, 59 ετών, Αποστα-
τος Δημοσίου, τόπος καταγωγής: Αγχίετα, (Γεωργή)-
β) Αλεξιάδης Γεωργίου του Γεωργίου, 57 ετών, Απο-
στατος Δημοσίου, τόπος καταγωγής: Αγχίετα, (Γεωργή)

[Χρήστος Στεφ. Προύντος, διδασκάλος. Ημε-
ρολόγ. αύτ. ξένετο από τῆς 10^{ης} - 31^{ης} Ιανουαρίου
1940]. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΙΟΣ, [εὐν κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ βίου
καὶ θανάτου]

-Τό Μάη ἐπὶ Θρακίᾳ Σπυχαρζαμὲ μὲ τὰ βό-
δια ἔπαρναμ 4 ἢ 6 βουλάρια καὶ ἔβρυναμ
ἐπε πλούμι (δὴ μὴ ὄρμημα), πάνναμ ἐπὶ τοῦ
ρόφ' ἔμεναμ ἐμπορές καὶ Σπυχαρζαμὲ.
ἔμεναμ ἓνα Σπυχαρζαμὲ πρῶτα, καὶ ἓνα ἐπαρ-
μὲ. Τοῦ ἐπαρμὲ τὸν ἔμεναμ μὲ τὸ "θεβάκι",
ἀπ' τὸν Σταυρὸς μέχρι τὸν Ἀν-Διμήτιρ.

Πάνναμ τὸν Ἀν- Τρίων καὶ ἔβρυναμ ἔχισμὲ.
Μπαίνοντας Θερότης (Τούνης) πάνναμ καὶ δέρζα-
μὲ μὲ παλαμαρία καὶ μεγάλο δερπὸν.

Ένας 2ος τόν παρὰ, ὁ καλύτερος διροτής ἔμπανι
"ντραγονμάνος" ὄηλ. ἔνοβι τοῦ ρόνι κί ἄρχενε το
θέρμα. Ἀνά δύο διροτές ἔβανανι ἕνα δειάτ' ἡο
ἔβανανι (2) χεροβοθα. Ὁ ἕνας ἔρριανε τοῦ δειματι
κὺ κί ἄλλος τοῦ ὄνι.

Ἀνά (13) δειμάτια εταυρωτά βαλμένα ἔβανανι ἕνα
"τσιμουρτζίνι".

— Ὅταν τελείωνε θέρος κβάνανανι κί τὰ μάξια
(μάρα) στ' ἔλάνια τὰ νάνανι διφωνιές ετροχηνιές
τὰ σταύνα ματὰ μέρα. Ὁ τὸν ἀπὸν, κρέμαγοντὰ
σταύνα ἡρὸς τ' ἔλάνι κί τὰ κέφρον κί νερά. Τὰ
μαλίστερα σταύνα ἀπὸ τὴν δειματιές εταυρωτά κί
μαλὰ θες κί τὸ κωπανάκι κί ὅπορο.

Τ' ἔλάνια ἀρχέανι τοῦ Ἀθωνισί (Τὸν 21ο) κί ἀλῶ
κί κί (2) Βόνδια κί κί "ντουαίνι". Ἀμα κὺ
βονταν κί τὰ "διμρκάια", τὰ ἔλάνια τοῦ κέρτακι
3-4 φορές Μετὰ τοῦ μάξενανι κί τοῦ εἰρτῆ τὸ κί
κί ἡαμοί, (εἰρ) κί κί κί ἔβανανι ἀγέραι,
τὸ λίκανανι κί τοῦς "κίαιμπαδες", κί κί τὸν
στὰρι κί τ' ἄτυρο, κί τοῦ "κίαιμπα", κί κί κί
κί κί κί - τὸ στὰρι κί ὅτερα τὸ δειμονίζανι.

Τὸ μάξενανι εταύ τεβάνια κί τοῦ νανενε κί
τὸ μέτρανι εἰ "κί", 4 νανενεδες 1 κί

(Το μέτροναύτο του κίλου ἰσοδυναμεῖ μὲ 50
δυαίδες). Μετὰ ἔρχονται Σομπίτς (δυνατιστὶς)
κὶ τὸ μέτρον κὶ τοῦ ἐνίει, (εἰδὼς μὲτρον, τελε-
μὲς). Ἄτὰρ 5 ἐνίεια ἔποιρνε ὁ Σομπίτς τὸ ἕνα.

Τὸ ὀπλολοπὸ τὸ πάμεναμι ἐπὶ ἡμάρια, τὸ
ἄχυρο τὸ υἱάναμι ἐπὶ τὸν ἄχυρῶνα, κὶ τοὶ μῆδ.

Τὸ πρῶτο ψωμί πού δά Σόμμαναμι ἔμειναναμι
μιά γουρνόπιττα καὶ πάμεναμι ἐπὶ ἐρέβ' αὖ
τὸ βρέγαμι κὶ ἔλεμι: ὅπως τρέγει τοῦ νεροῦ καὶ
τρέχει τὸ βῖς, κὶ ὄρισαν ἐπαρῶναμι (ἐπα-
νεοῦσαμε) ἔμοβαμι ἐπὶ ἡμάρια κὶ τὸν ἔδνα-
μι καὶ γὰρ, κὶ αὐτὸς εἰρησάτω: καὶ ἡμεῖς

— Παραδέτω μερικὰ τραφῆναι τὸν προεχθρὸν ἐν
θρόνῳ —

Τί τδ' ἔγω γούτ' παλαμαρίῳ καὶ τὸ σπασὸ διρ-
ποίη,

ἔλεα, γιαλέα, ἔμια-μολα γιαέα.

ἔμια μολα παλμάρια κὶ ὀπαδιά καὶ κὶ
μουταίρια,

ἔλεα γιαλέα, ἔμια μολα γιαέα.

Θέρος παροῖνε τοὶ παιδία
κὶ μάης τὰ πορίτεια,

μ/

κιάτος βλουμένος & λυντῆς
μαραίνει παντρεμένες.

Ὁ θέρος κί παλαμαριά
κί το βαρύ διρπάνε
μορίτει εἰς τριαντάφυλλο
το νάνει καί μαραίνει.

Τόπος ὁπου ἐγένετο ἡ συλλογή: Ἀρχιεπίσκοπος
Πατριάρχης:

Καραμπάκης Κωνσταντῆς τοῦ Δημητρίου, 75 ἐτῶν
ἀποφοίτητος Λυκείου Στραβίου, τόπος καταγωγῆς Σεντού-
κι θράκης (περιφέρεια Πάφου).

Γ Χρήστος Στεφάνου Προΐτης, διδάσκαλος.
Ἡ συλλογή αὐτή, ἐκ τῶν προεφύμων θράκης (Σεντού-
κι), ἐγένετο ἀπὸ 1^{ης} Φεβρουαρίου ἕως καὶ 3/2/1970]